

Сідорова Ірина, Стребкова Діана, Науменко Ілона.

м. Вінниця

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НАРОДНОГО АМАТОРСЬКОГО ПОЛЬСЬКОГО ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ «СРІБНІ ГОЛОСИ»

Сьогодні особливо важливо турбуватися про духовну культуру нашого суспільства. Актуальним є питання про поліпшення культурного стану різних соціальних верств населення. У цьому контексті, відчутною є необхідність для української спільноти долучатися до діалогу культур, знайомитися з культурними традиціями інших народів, пропагувати вітчизняне мистецтво серед широких мас населення на Україні та за її межами. Велике значення у цьому питанні відіграють національно-культурні товариства, діяльність яких сприяє гармонізації міжнаціональних відносин, збереженню і розвитку етнічної та культурної самобутності корінних народів і національних меншин, задоволенню їх національно-культурних та освітніх потреб. У Вінницькій області ще до не давна було зареєстровано 77 національно-культурних товариств: 28 обласних, 27 міських, 20 районних та 2 селищних. Переважна більшість з цього числа складають польські товариства – 26.

Мета статті – висвітлити основні напрями творчої діяльності народного аматорського польського вокального ансамблю «Срібні голоси» Громадської організації «Спілка поляків Вінниччини».

Вокальний ансамбль «Срібні голоси» створено у 2011 році при Спілці поляків Вінниччини. Ініціатором створення колективу є голова спілки Алла Ратинська, засновником – Заслужений діяч культури Польщі Ірина Гресс, яка була його художнім керівником протягом 12 років. Ансамбль «Срібні голоси» об'єднав людей різних професій, захоплених красою польської і української пісні та любов'ю до співу. Протягом усіх років існування його склад змінювався (від 5 до 8 учасниць) і оновлювався. Основною метою діяльності колективу стало збереження та примноження культурного надбання поляків України, пропаганда польського та українського вокального мистецтва.

Одночасно, із початком діяльності аматорського ансамблю, із його учасників Ірина Гресс створює при спілці вокальний ансамбль малої форми – вокальне тріо «Ажур». Обидва колективи є активними учасниками руху за національну самоідентифікацію, відродження та збагачення культурної спадщини національних меншин України, польської зокрема. І, в той же час, своїм мистецтвом гідно представляють українську національну культуру за межами України. Своїм натхненним мистецтвом «Срібні голоси» і «Ажур» оспівують красу рідного краю, плекають польські традиції та дарують людям естетичну насолоду, роблять вагомий внесок у розвиток культури.

За роки свого творчого шляху «Срібні голоси» здобули визнання у рідному місті та далеко за його межами. Концертні маршрути колективу не обмежуються містами України (Вінниця, Київ, Одеса, Коростень, Житомир, Бар, Шаргород, Гайсин та ін.), їх знає слухач Польщі (Варшава, Вроцлав, Кельце, Пултуск, Венгров, Бендзин, Кошалін, Битом, Шльонськ, Кошеньчин, Забже, Битом, Пшедбуж та ін.), а також Бельгії (Брюсель) та Німеччини (Мьорс, Дісбург).

Репертуар вокального ансамблю налічує більше 100 різножанрових творів, серед яких духовні твори, світська музика, обробки народних пісень, колядки, джазові композиції та інші. Музичний колектив виконує оригінальні кавер-версії кращих українських та польських пісень, серед яких кращі зразки польського пісенного мистецтва в обробці Ірини Гресс. Ірина створила унікальні аранжування пісень, виходячи із вокально-технічних можливостей і виконавської майстерності кожної учасниці ансамблю. Провідне місце у репертуарі колективу посідають народні пісні та високохудожні зразки майстрів пісенного жанру: М. Верменича, О. Білаша, І. Поклада, С. Краєвського, К. Кленчона та інших.

У творчому доробку «Срібних голосів» можна виокремити найяскравіші твори: сл. Н. Bramska, muz. G. Bielawski «We are a family»; Jan Pietrzak, ar. I. Gress «Jest takie miejsce»; В. Вакарчук, обр. І. Сідорова «Човен»; Andrzej Rosiewicz, ar. I. Gress «Pytasz mnie»; сл. Jan Pietrzak, muz. W. Korcz, ar. I. Gress «Żeby Polska była Polską»; сл. M. Dutkiewicz, muz. J. Kruk «Chodź, pomaluj mój świat»; сл. H. Wereszczagina, H. Bramska, muz. G. Bielawski «Winnica»; сл. J. Kern, muz. Z. Kurtycz, ar. I. Gress «Cicha woda brzegi rwie»; сл. W. Młynarski, muz. W. Korcz, ar. I. Gress «Odkryjemy miłość nieznaną»; Mieczyslaw Fogg «Tylko we Lwowie»; kolęda, ar. I. Gress «Gdy Śliczna Panna»; piosenka ludowa, ar. I. Gress «W moim ogródeczku»; сл. М. Сингаївського, муз. В. Верменича «Чорнобривці»; укр. нар. пісня в обр. І. Гресс «Чорноморець, матінко»; укр. нар. пісня в обр. І. Гресс «Сумна я була»; колядка «Чи дома, дома» та багато інших.

Хоча ансамбль аматорський, твори з їхнього репертуару зустрічаються доволі складні у виконанні, деякі написані у чотириголосному викладі, з елементами поліфонії, мають складні гармонічні послідовності. Для якісного виконання таких пісень проводиться кропітка систематична робота. «Слухачі завжди відзначають емоційну, яскраву та самобутню манеру виконання ансамблю, тонке відчуття стилю того чи іншого композитора. Спів колективу відзначається злагодженістю ансамблю та інтонаційною чистотою, чіткістю дикції та ясністю фразування. Це сприяє виразному донесенню до слухачів

характеру кожного виконаного твору. Над усім цим у колективі працюють давно, наполегливо і повсякденно» [1].

Одним із напрямів творчої діяльності ансамблю «Срібні голоси» є участь у полонійних культурно-просвітницьких заходах. Так, колектив є учасником щорічного полонійного фестивалю «Єднаймося, радіймо, співаймо» м. Вінниця (2011-2020 рр.), Днів польської культури у м. Бар (2012-2021рр.), фестивалю польської культури «Веселка Полісся» м. Житомир (2012-2018 рр.), Фестивалю польської колядки м. Коростень (2012, 2013р.).

За високий виконавський рівень та майстерність ансамбль запрошували до участі в Фестивалі культури кресової м. Вроцлав, Польща (2014, 2016р.), у концертній програмі в рамках проведення XXIV з'їзду вояків Армії Крайової, Польща, м. Пултуск (30.05.-2.06.2019 р.), III Міжнародному фестивалі пісень пам'яті «Тим, хто боровся за незалежність» м. Варшава, Польща (2019 р.).

Також колектив є активним пропагандистом польської культури на мистецьких заходах нацменшин Вінниччини: Міжнародний фестиваль національних культур «Всі ми діти твої, Україно» у м. Шаргород (2012, 2017 р.), фестиваль нацменшин «В нас різні мови і обряди, та все ж єдина ми сім'я» у м. Вінниця (2018р.), фестиваль національних культур Вінниччини «Подільські барви» у м. Вінниця (2015, 2018, 2019, 2020 р.).

Варто зазначити, що фестиваль «Подільські барви» є досить популярним і яскравим дійством на Вінниччині. Цей захід «через пісню і слово вкотре продемонстрував толерантність у ставленні до інших культур, прагнення до розвитку національних меншин на теренах нашого краю, став взірцем дружби і приязні між народами в нашій державі, яка задекларувала європейські цінності перед усім світом» [2].

Важливим у творчому житті польського ансамблю є те, що він активно бере участь у різноманітних святах міста. Так, 20 лютого 2014 року колектив став учасником літературно-мистецького свята «Шевченків світ в буянні мов, в сплетінні націй» у рамках культурологічного проекту «Мови різні – душа одна», присвяченого Міжнародному дню рідної мови та 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка організованого Вінницькою обласною універсальною науковою бібліотекою ім. К.А. Тімірязєва спільно з Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької облдержадміністрації.

Наступним напрямом творчої діяльності вокального ансамблю є участь у мистецьких змаганнях. Особлива гордість колективу – здобуття III місця на Міжнародному фестивалі коляд і посторальок в м. Бендзин, Польща, у 2013 р., та II місця на тому ж фестивалі у 2016 р., гран-прі XIII Всеукраїнського міжнаціонального фестивалю «Українська родина 2014» м. Київ, спеціальної

нагороди IV Фестивалю-конкурсу ім. К. Кленчона в м. Пултуск, Польща у 2016 р., 1 премії на Міжнародному конкурсі мистецтв «Трансформація» у 2023 р. в м. Київ.

У 2017 р. вокальний колектив відзначив свій невеличкий ювілей і здійснив свій перший сольний концерт. У цьому ж році ансамблю присвоєно почесне звання «Народний аматорський колектив» Управління культури і мистецтв Вінницької облдержадміністрації.

З 3 по 8 травня цього ж року вокальний ансамбль «Срібні голоси» на запрошення польського хору з Бельгії «Доміно Кантес» відвідав столицю об'єднаної Європи – Брюссель. Програма перебування ансамблю була насиченою та цікавою. Перед усім, це участь «Срібних голосів» у престижному фестивалі «Співаючий Брюссель», в якому 30 професійних та аматорських хорових колективів виступали у найкращому культурному центрі Європи – BOZAR. Спільний виступ у залі «Генрі Ле Боуф» цього центру з брюссельським польським хором «Domino Cantes» та фламандським студентським хором «Safe Latte» викликали серед слухачів масу позитивних емоцій та гарячих овацій.

Також, великою честю для колективу став спільний виступ з польським хором «Domino Cantes» в Посольстві Речі Посполитої Польщі у Королівстві Бельгії в присутності Посла Польщі – Артура Ожеховського та Посла України – Миколи Точицького. Незабутнім був й спільний музичний супровід святої служби у костелі отців Домініканців. Крім того, польські друзі-хористи з Бельгії, у яких проживали учасниці ансамблю з Вінниці, організували цікаві екскурсії по Брюсселю та середньовічній Брюгії, візит до Європейського Парламенту, Генерального Консульства України та Посольства Польщі. Також, вінничанкам пощастило побувати на урочистому концерті з нагоди Світового Дня Полонії та Прапора Польщі, який був організований Посольством РП для бельгійської полонії [4].

Ще однією сторінкою з творчого життя народного аматорського польського вокального ансамблю «Срібні голоси» громадської організації «Спілка поляків Вінниччини» є участь у Хоровій Академії, яка відбулась з 14 по 22 липня 2019 року у м. Кошалін (РП) на запрошення Товариства Спільноти Польської у Варшаві. Під керівництвом професора Познаньської музичної академії Пшемислава Палки, аматорський ансамбль взяв участь у курсах для об'єднаного польського хору разом із хорами з Франції, Німеччини, Росії, Вірменії та України, який підготувала художня рада Полонійної Хорової Академії.

Під час проведення Хорової Академії вокальний ансамбль презентував свою власну програму, з якої організатори обирали кращі твори для гала-концерту. Окрім того, колектив успішно виконав свою сольну програму у костелі Святого Духа в Кошаліні. Глядач із вдячністю аплодував як польським, так і українським композиціям у виконанні ансамблю.

Кульмінацією зустрічей став спільний концерт усіх колективів у Кошалінській філармонії під назвою «Полонія в шану Станіславу Монюшко», де були представлені не лише твори власної програми хорів, а й твори видатного польського композитора: «Кум і кума», «Прилетіли соколи» і прославлений «Мазур» із опери «Страшний двір» [3].

З березня 2023 року художнім керівником народного аматорського польського вокального ансамблю «Срібні голоси» Громадської організації «Спілка поляків Вінниччини» стає кандидат педагогічних наук, доцент, Заслужений працівник культури України Ірина Сідорова. На цей час склад ансамблю налічує 6 учасниць, серед яких Іскра Світлана Іванівна, Волкова Віолета Євгеніївна, Фіголь Ірина Миколаївна, Присяжнюк Вікторія Олександрівна, Гриценко Тетяна Олександрівна.

11 листопада 2023 р. ансамбль взяв участь у ХХІІІ Регіональному Фестивалі Польської Культури приурочений 105 річниці з Дня Незалежності Польщі.

Таким чином, творча діяльність аматорського польського вокального ансамблю «Срібні голоси» громадської організації «Спілка поляків Вінниччини» є зразком культурно-просвітницького руху Вінниччини, який намагається не втратити своєї національної ідентичності, активно презентує польське вокальне мистецтво, сприяє збереженню та розвитку національно-культурних традицій польського та українського народів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. Ількович В.М. Діяльність польських громадських культурних організацій в Україні у 1991–2014 рр. : Дис. ... докт. філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія». К., 2022. 274 с. URL: <https://usnr.gov.ua/polskij-vokalnij-ansambl-sribni-golosi-spilki-polyakiv-vinnichchini-10-15-19-12-04-2017/> (дата звернення – 05.11.2023 р.).

2. У Вінниці відбувся XV ювілейний обласний фестиваль національних культур «Подільські барви». *Офіційний сайт Вінницької ОДА*. 22.10.2021. URL: <https://www.vin.gov.ua/upravlinnia-u-spravakh-natsionalnostei-ta-relihii/40718-u-vinnytis-vidbuvsia-xv-iuvileinyi-oblasnyi-festyval-natsionalnykh-kultur-podilski-barvy> (дата звернення – 05.11.2023 р.).

3. Вокальний ансамбль «Срібні голоси» Спілки поляків Вінниччини на 50-х Світових зустрічах полонійних хорів. *Вінниччина релігійна та міжнаціональна*. URL: <https://usnr.gov.ua/news/1564994925/> (дата звернення – 05.11.2023 р.).